

Platonismus negativní

Termín „negativní platonismus“ u nás pochází od Jana Patočky, a to z doby krátce po světové válce, možná ho Patočka použil již koncem války (to bude možno posoudit až časem, až bude vydáno vše z té doby). Sám Patočka se považuje za platonika, ale má výhrady k Platónovu chápání „ideje“ jako nějaké nad-věci (hypervěci); sám chce koncept „ideje“ zachovat, ale „ideu“ chce chápat jako ne-věc, ne-předmět. Aristotelés se ve svém pojetí morfé ovšem od Platóna, jehož je žákem, z Patočkova pohledu v jistém smyslu ještě vzdaluje, i když v jiném ohledu má jeho filosofie přednost v tom, že bere i filosoficky vážně pohyb a změnu. Pro Aristotela je morfé vlastně télos, tedy je něčím, co může být naplněno (uskutečněno) pouze v pohybu či skrze pohyb resp. až tehdy, když příslušný pohyb ustane a skončí. Pokud je něco v pohybu, je to dokladem toho, že to zůstává nedokonáno, nedovršeno, je to cosi nedokonalého, neúplného. Svět, který by byl dokonalý, by se přestal pohybovat, neboť by byl už v cíli.

(Písek, 160308-2.)